

Vegetarar og veganarar í Føroyum

EG GERI HETTA

- Eitt er, at vit skulu vera góð við hvønn annan og onnur menniskjur, men eigur tað sama ikki at vera galdandi fyri djórini? Eg helt í øllum førum tað vera dupultmoralskt av mær at eta lambið og ikki hugsa meira um tað. Tá eg sjálv ikki megni at drepa eitt lamb, haldi eg ikki, at tað er rætt av mær at eta eitt, sigur 17 ára gamla Silja Egholm Petersen, ið er veganari

HALLUR AV RANA

HALLUR@SOSIALURIN.FO

17 ára gamla Silja Egholm Petersen minnst væl lötuna, tá hon avgjórði at gevast at eta kjøt. Tað var ein sunnudagur og hon og lítlastysturin vóru komin heim frá sunnudagsskúla, har undirvísarin hevði fortalt teimum ein boðskap, um at vit sum menniskja skulu vera góð við øll.

Boðskapurin festi seg í sinninum hjá tí tá 14 ára gomlu porkerninginum. Og meðan angin av lambskjøtinum í ovnum byrjaði at spreidda seg um húsið, tók hon eina avgerð. Hon fór ikki at eta døgurðan hendan dagin.

- Eitt er, at vit skulu vera góð við hvønn annan og onnur menn-

iskjur, men eigur tað sama ikki at vera galdandi fyri djórini? Eg helt í øllum førum tað vera dupultmoralskt av mær at eta lambið og ikki hugsa meira um tað. Tá eg sjálv ikki megni at drepa eitt lamb, haldi eg ikki, at tað er rætt av mær at eta eitt, sigur Silja Egholm Petersen, ið síðan hendan sunnudagin fyrir trimum árum síðan hevur hildið seg frá at eta kjøt.

Frá vegetar til veganara

Umleið eitt ár eftir, at Silja Egholm Petersen valda at gera hesa grundleggjandi broytingina í sínum kostvanum, tók hon enn eitt óvanligt stig, tá hon setti uppáftur størri avmarkingar fyri hvat hon kann eta.

- Í 2017 valdi eg at steðga at eta og keypa allar vørur, ið á ein ella annan hátt koma frá djórum og gjørdist veganari. Tað havi eg verið líka síðan, og eru tað sostatt trý ár síðan, at eg gavst at eta kjøt, sigur Silja Egholm Petersen.

Munurin millum vegetarar og veganarar er, at meðan vegetarar halda seg frá at eta kjøt og fisk, so halda veganarar seg frá øllum mati og vørum, ið koma frá djórum. Tað vil siga, at veganarar millum annað hvørki eta egg, drekka mjólk ella keypa leður- og ullvørur.

Kærleiki til djórini

Tað er ikki neyðugt at tosa leingi við unga porkerningin, áðrenn tað gerst greitt, at tað er ein serliga stórur alskur til djór, ið er drívmeigin handan tey lívsstíval, ið hon hevur tikið í ungum aldri.

- Eg havi altíð verið góð við djór og hildið tað vera løgið, at man etur tey. Bara tankin, at vit drepa og eta djór haldi eg vera vemmiligt. Størsta orsøkin hjá mær, at liva á hendan hátt, eru djórini, sigur hon og leggur afturat.

- Tað er skeivt at síggja djór sum eina vøru, ið liva fyri at vit

skulu fáa gagn av teimum. Tey eru krióatúr, ið skulu liva her á jørðini saman við okkum og føla gleði og tryggjeika eins og vit menniskjur. Fyri mær virkar tað órættvíst, at vit menniskjur meta okkum hægri og halda okkum hava størri virði enn djórini, og tí brúka tey til okkara fyrimum.

Ikki øll skilja

Tað verður mangan sagt um tey, ið ikki eta kjøt, at tey eru stórbýarmenniskju, hvørs einasta samband við kjøt er í kølidiskunum í matvøruhandlunum. Hjá Silja Egholm Petersen er veruleikin tann øvugt. Umframt at vaksa upp og búgva í einari bygd har nógv verður gjørt burtúrur seyðahaldi, so er hon av einari familju, ið hevur nógv við bæði seyð og fisk at gera. Tí eru tað kanska heldur ikki øll í familjun, ið skilja avgerðina hjá ungu kvinnuni.

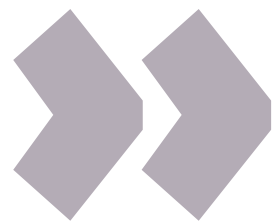
- Eg komi sjálv úr einari familju í tekst nógv við seyð og fisk. Og tað eru serliga tey eldru fólkin í familjun, ið halda, at mín lívsstíllur bara er ein spurningur um tíð, áðrenn eg sleppi tí aftur. Tey skilja tað ikki reiðiliga, tí tey eru von við, at man má eta kjøt og fisk, um man skal fáa nokk av proteinum og øðrum. So tey halda mangan, at tað bara er fjas hjá mær, ásannar hon.

Men meðan tey eldru ættarliðini kanska ikki heilt skilja stóðutakanina hjá Silju, so merkir hon stuðul frá teimum nærmastu.

- Mamma er sjálv ikki so glað fyri kjøt, men elskar tann veganska matin, ið eg geri, so eg fái stuðul heimanífrá, sigur hon.

Aldrin verið betri fyri

Tað gongur vanliga ikki leingi frá tí, at Silja Egholm Petersen fortelur fólki, at hon ikki etur nakrar matvørur frá djórum ella fiski, til samrøðan byrjar at snúgv seg

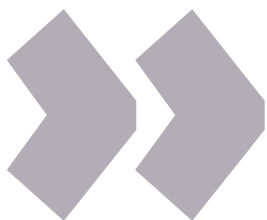

- Tað er skeivt at síggja djór sum eina vøru, ið liva fyri at vit skulu fáa gagn av teimum. Tey eru krióatúr, ið skulu liva her á jørðini saman við okkum og føla gleði og tryggjeika eins og vit menniskjur. Fyri mær virkar tað órættvíst, at vit menniskjur meta okkum hægri og halda okkum hava størri virði enn djórini, og tí brúka tey til okkara fyrimum

um hon fær nokk av proteinum og vitaminum. Og hóast nógv ivast í hesum, so er hon sjálv sannførd um, at hon fær ríkiligt av øllum.

- Eg fái mangan spurningin, um eg ikki mangli vitaminir og protein. Man er jú uppvaksin við, at man má eta kjøt fyri at fáa protein og drekka mjólk fyri at fáa kalsium og harvið eina sterka beinagrind. Men eg havi aldrin verið betri fyri í mínum likami enn nú, tá eg eri veganari. Einasta eg taki er ein b-12 vitamin, tá eg eti morgunmat, sigur Silja Egholm Petersen og leggur afturat.

- Eg havi bara merkt tað jaligt fyri heilsuna, at eg skifti kostin. Eg fekk beinanvegin meira orku, tá eg gavst at eta kjøt og fisk. Størsta broytingin var tó, tá eg bleiv veganari. Tá fekk eg uppáftur meira

- Í 2017 valdi eg at steðga at eta og keypa allar vørur, ið á ein ella annan hátt koma frá djórum og gjørdist veganari. Tað havi eg verið líka síðan, og eru tað sostatt trý ár síðan, at eg gavst at eta kjøt

